

RAADSAGENDA HEERENVEEN 2022-2026

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
Waarom deze raadsagenda?	3
Rol van de raad in de democratie	4
Samenspel raad en college	4
<i>Opgaven voor 2022-2026:</i>	5
- <i>Dienstverlening van de gemeente aan de samenleving (B-dossier)</i>	5
- <i>Bestaanszekerheid van de inwoners</i>	6
- <i>Wonen en volkshuisvesting</i>	6
- <i>Duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie, biodiversiteit)</i>	7
- <i>Cultuur</i>	7
Waar betrekken we de samenleving?	8
Uitvoering van de raadsagenda	8
Taak en werkwijze begeleidingscommissie	9
 2. Motie raadsagenda Bestaanszekerheid	 12
 3. Motie raadsagenda Dienstverlening gemeentelijke organisatie	 15
 4. Motie raadsagenda Duurzaamheid	 18
Energietransitie, Circulaire economie, Biodiversiteit, Klimaatadaptatie	
 5. Motie raadsagenda Wonen en volkshuisvesting	 22

1. INLEIDING

In de periode 2018-2022 heeft de raad van Heerenveen gewerkt met een open thematisch raadsakkoord. Vanuit de wens bestuur en inwoners dichter bij elkaar te brengen, heeft de raad geëxperimenteerd met nieuwe vormen van betrokkenheid en democratie, samenwerken en beslissen. Met inwoners zijn er centrumvisies gemaakt, er is een monitorgroep voor het centrumplan Heerenveen, er is een regeling die inwoners stimuleert om duurzame initiatieven te ontplooiën en er zijn initiatieven met jongeren ontstaan. De raad heeft tijd en energie gestoken in het versterken van zijn positie door aandacht voor participatieprocessen, de begroting, goede besluitvorming en het werken aan een strategische agenda.

De zorgen die hebben geleid tot het thematisch akkoord 2018-2022 zijn ook na de verkiezingen van 2022 nog volop aanwezig. De opkomst bij verkiezingen is niet hoog en veel inwoners gebruiken de mogelijkheden om mee te doen in de democratie niet. De informateur constateerde dat de raad de bereidheid heeft hier breed en uitdagend over na te denken en complimenteerde de raad daarmee. De informateur gaf het advies om te gaan werken met een raadsagenda bestaand uit een aantal thema's waar de raad kaderstellend bij betrokken wil zijn en thema's waarop een participatief traject wordt doorlopen. Daarbij was zijn advies om eerst te komen tot een helder begrippenkader: wat bedoelt de raad met het begrip raadsagenda? En hoe verhoudt het zich tot het hoofdlijnenakkoord?

In een viertal bijeenkomsten in april en mei 2022 hebben wij als raadsleden gewerkt aan de raadsagenda voor 2022-2026. In deze agenda spreken wij uit wat we met de raadsagenda willen bereiken, welke rol we kiezen in de komende bestuursperiode, welke onderwerpen we prioriteren en hoe wij met college en samenleving aan deze onderwerpen willen gaan werken. De raadsagenda sluit af met een opdracht aan de begeleidingscommissie die de voortgang van de raadsagenda met ons zal bewaken. De raadsmoties die we in dit proces hebben opgesteld, zijn als bijlage bij deze raadsagenda gevoegd.

Waarom deze raadsagenda?

De raad is er voor alle inwoners van Heerenveen. Daarom vinden wij het belangrijk om gezamenlijk aan de inwoners te laten zien waar zij ons op kunnen aanspreken de komende jaren. We geven in deze raadsagenda aan welke opgaven volgens ons het meest urgent zijn en waarover we belangrijke besluiten willen nemen. Ook willen we aangeven bij welke opgaven we samen met de samenleving tot nieuwe inzichten willen komen. Onder samenleving verstaan we: inwoners, ondernemers, bedrijfsleven, belanghebbende organisaties en instellingen in Heerenveen.

Door als raad een agenda te formuleren willen we bereiken dat de raad een sterkere kaderstellende rol krijgt. Door voorspelbaar en transparant te zijn over de te nemen besluiten, wil de raad de legitimiteit van de keuzes voor de samenleving verhogen.

Rol van de raad in de democratie

Wij zijn ons zeer bewust van onze rol als vertegenwoordiger van alle inwoners van Heerenveen. Niet alleen de mensen die op ons gestemd hebben, maar ook de mensen die dat niet gedaan hebben. Het is aan ons om de komende jaren goede besluiten te nemen voor alle inwoners en waar dat passend is met de inwoners. Wij zien onszelf als één van de uitleggers van overheidsbesluiten: aan de voorkant willen we transparant zijn over waarover we iets beslissen.

Als we inwoners betrekken, werken we met een procesnotitie waarin we aangeven wat er wanneer wordt besproken en wat dat oplevert voor het vervolg. Nadat een besluit is genomen willen we de keuzes uitleggen en verantwoording afleggen. We nemen ons voor te investeren in contact met inwoners en communicatie vanuit de raad als geheel.

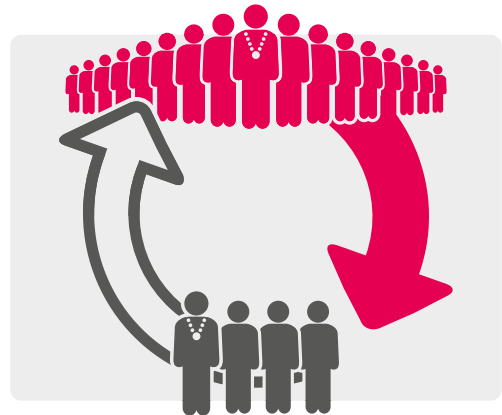
Onderdeel van onze rol als uitlegger van besluiten is dat we ons voornemen om wanneer we als raadsleden signalen van inwoners krijgen over opgaven die op de agenda van de raad staan, we terughoudend zullen zijn met het stellen van schriftelijke vragen. We nemen ons voor de inwoners te informeren over de wijze waarop en wanneer hun vraagstuk wordt behandeld. We zullen dan de ervaringen van inwoners inbrengen in de behandeling en de inwoners uitnodigen daarbij aanwezig te zijn en indien mogelijk mee te doen.

Met deze raadsagenda willen we een volgende stap zetten in democratische vernieuwing. Dat doen we door bewust te kiezen voor participatie waar we inzicht van de samenleving nodig hebben en door een sterkere rol ten opzichte van het college in te nemen.

Samenspel raad en college

Met deze agenda kiest de raad voor een opdrachtgeversrol: we verzoeken het college de in deze agenda genoemde opgaven met prioriteit aan te pakken en geven het college kaders mee voor de opgave én voor de aanpak. Daarnaast heeft het college de ruimte om voor de vele andere opgaven die er zijn een eigen agenda te bepalen.

Bij het maken van de raadsagenda zijn meer thema's besproken dan er uiteindelijk zijn vastgelegd. De raad vertrouwt erop dat het college bij de genoemde onderwerpen* de raad vroegtijdig betreft en/of informeert als het voornemens is een voorstel te doen.

* Jeugd(zorg), Mobiliteit (o.a. de Lelylijn, fietsgemeente), WMO, Gezondheid, Zorg, Veiligheid, (top)Sport

Opgaven voor 2022-2026

Als raad hebben we voor de komende bestuursperiode vier opgaven uitgewerkt die prioriteit hebben en waarvan we hebben aangegeven wat we van onszelf, het college of de samenleving verwachten. Een opgave is een vraagstuk dat in de samenleving speelt of een taak die de gemeenteraad voor de toekomst belangrijk vindt. De opgaven die wij als raad urgent en belangrijk vinden zijn: dienstverlening, bestaanszekerheid, wonen en volkshuisvesting en duurzaamheid. We zijn het er als raad over eens dat deze opgaven urgent en belangrijk zijn.

We zijn het over de oplossingen niet altijd eens en geven in deze agenda aan waarover we het debat willen voeren in de raad. Cultuur is geen urgente, maar wel een belangrijke opgave voor de komende periode. We willen een beeldvormend gesprek voeren met de samenleving en komen tot een koerswijziging.

Bij het maken van de raadsagenda hebben we gewerkt met A, B of C dossiers. Bij A dossiers willen we als raad eerst zelf een beeld vormen (waar mogelijk met de samenleving), bij B dossiers hebben we een opdracht voor het college geformuleerd en bij C dossiers zijn we transparant over waarop we letten bij het controleren van de uitvoering door het college. Hierna geven we per onderwerp aan wat we deze periode willen bereiken en op welke manier we dat willen doen.

Dienstverlening van de gemeente aan de samenleving (B-dossier)

In deze bestuursperiode wordt een visie op dienstverlening opgesteld: de raad wil gaan over de kwaliteit van dienstverlening die daarin wordt bepaald. We realiseren ons dat dienstverlening een zaak is van de houding van medewerkers, integrale/samenhangende processen en goed werkende systemen: hoe dat is ingericht bepaalt welke kwaliteit van dienstverlening mogelijk is. Op dit moment zijn de randvoorwaarden niet zo ingericht dat op alle domeinen een goede kwaliteit van dienstverlening mogelijk is.

Voor de kwaliteit van dienstverlening geven we het college de volgende kaders mee: dienstverlening moet betrouwbaar, eenvoudig, toegankelijk en eenduidig zijn voor alle inwoners, zowel digitaal als fysiek. Om die kwaliteit te kunnen bepalen wil de raad dat de voorstellen van het college, naast de wettelijke kaders, informatie bevatten over wat de verwachtingen van inwoners over de dienstverlening zijn, om daarbij te kunnen aansluiten. We realiseren ons dat een dienstverlening een opgave is die een investering vraagt. We willen daarin investeren, maar willen wel geïnformeerde keuzes kunnen maken. Daarom verwachten we dat het college komt met een voorstel waarin meerdere opties en alternatieven zijn opgenomen, waarvan zowel de financiële consequenties als de mogelijke kwaliteit van dienstverlening worden verkend.

Bestaanszekerheid van inwoners

Bestaanszekerheid is voor veel inwoners niet vanzelfsprekend. Het verzachten van de gevolgen van bestaansonzekerheid en het stimuleren van meedoen in de samenleving is volgens ons de beste manier om bestaanszekerheid te bieden. Als raad willen we dat er voldoende regelingen zijn voor minima en dat die regelingen eenvoudig, toegankelijk, begrijpelijk en vindbaar zijn voor inwoners. We willen dat het college een voorstel doet voor het aanbod aan regelingen en komt met een voorstel voor vereenvoudiging: minder aparte regelingen en een eenvoudig proces om er een beroep op te kunnen doen. Verder willen we in de komende periode een kaderstellend debat voeren over de inkomensgrens voor minima die een beroep kunnen doen op deze regelingen (B dossier).

Als raad willen we bij de uitvoering van het beleid Schuldhulpverlening, Laaggeletterdheid en Armoede onze controlerende rol inzetten (C dossier). We willen informatie ontvangen over de uitvoering van schuldhulpverlening en daarbij letten op hoe het college voorkomt dat malafide bewindvoerders werkzaam zijn in Heerenveen. Ook willen we dat het college ons inzicht geeft in het aantal inwoners dat in een armoedeval dreigt te komen.

Onze rekenkamer doet een onderzoek naar armoede. Na het uitkomen van dit rapport willen we als raad een beeldvormend gesprek voeren over de waarde van (vrijwilligers)werk & armoedebeleid (A dossier). Voorafgaand aan dit gesprek wil de raad verkennen in welke mate inwoners mee kunnen doen aan het gesprek over de waarde van (vrijwilligers)werk. De raad zal hiervoor een procesnotitie opstellen.

Wonen en volkshuisvesting (B dossier)

Als raad vinden we wonen en volkshuisvesting een belangrijk en urgent thema. We staan achter de doelstellingen uit de Strategische Agenda.

In september 2022 verwachten we de nieuwe woonvisie. We verwachten dat de woonvisie in ieder geval ingaat op de vervanging en herbenutting van oude panden, het bouwen voor de toekomstige vraag en de verdeling sociale huurwoningen en koopwoningen midden/hog segment. We willen dat het college in de concept-woonvisie de oplossingsrichtingen die de raad heeft genoemd in de raadsnotie verwerkt. Bij het bespreken van de woonvisie zullen we met name letten op hoe goed de aanwezige grond is benut en hoe de groene leefomgeving wordt bewaakt bij uitbreiding en inbreiding. De raad wil bij de woonvisie het debat voeren over de mate waarin we als gemeente regie pakken ten opzichte van de markt.

De raad wil het debat voeren over de wijze waarop voor de gehele gemeente inbreiding kan worden gerealiseerd naast uitbreiding. Daarnaast wil de raad het debat voeren over welke stappen er gezet moeten worden in het grondbeleid om te kunnen uitbreiden ten westen van Heerenveen. We verzoeken het college een startnotitie op te stellen om dit debat te faciliteren. Ook hierbij wil de raad het debat voeren over de mate waarin we als gemeente regie pakken ten opzichte van de markt.

We verzoeken het college om met de raad voor het thema wonen en volkshuisvesting heldere indicatoren te formuleren zodat de raad de voortgang in deze periode kan monitoren, maar ook de doelen uit de strategische agenda kan bewaken. De raad wil dat de ervaringen en beleving van inwoners onderdeel zijn van de monitoring als het gaat om de woonvisie.

Duurzaamheid

In 2019 heeft de raad de ambitie Heerenveen klimaatneutraal in 2050 geformuleerd. Iedereen moet mee kunnen doen om die ambitie waar te maken. We staan als raad achter de doelen uit de strategische agenda. Het realiseren van de bestaande plannen vinden we een taak voor het college en we zetten onze controlerende rol in (C dossier). De raad vraagt het college om heldere doelen en indicatoren (met streefwaarden) te formuleren bij de plannen, zodat de raad de voortgang kan volgen. We willen met name aandacht hebben voor de voorbeeldrol van de gemeente en de integratie van duurzaamheid in al het beleid. Daarom vraagt de raad het college bij ieder raadsvoorstel in te gaan op het aspect duurzaamheid en heldere doelen en indicatoren te formuleren voor de invulling van de voorbeeldrol van de gemeente.

We willen in deze bestuursperiode een beeldvormend gesprek voeren over biodiversiteit (A dossier). Het gaat dan om biodiversiteit, vergroening, een robuuste ecologische structuur en het terugdringen van bestrijdingsmiddelen bij particulieren en (landbouw)bedrijven. De raad wil dit gesprek met de samenleving voeren en zal hiervoor een procesnotitie opstellen.

De raad verwacht deze bestuursperiode een actualisatie van het duurzaamheidsprogramma (2023-2027). Bij deze actualisatie wil de raad vanaf de start betrokken zijn en het debat voeren over de hoeveelheid in te zetten structurele middelen en het ambitieniveau: willen we volgend of bepalend zijn en meer doen dan de wettelijke taak? (B dossier). In de raadsnotie in de bijlage staat een aantal onderwerpen die we als raad belangrijk vinden voor deze actualisatie en waarover de raad het debat wil voeren. Ook bij het duurzaamheidsprogramma willen we dat er heldere indicatoren worden opgesteld. De set aan indicatoren moet handzaam en compact zijn en voorzien van streefwaarden.

Cultuur (A dossier)

De cultuurvisie is van 2015 en er is behoefte aan actualisatie en vernieuwing van de visie. Cultuur is relevant voor alle inwoners en we vinden dit bij uitstek een thema om samen met de samenleving op te pakken. Als de cultuurvisie wordt opgepakt, wil de raad vanaf de start betrokken zijn en een beeldvormend gesprek voeren met de samenleving. Daarbij willen we allereerst het cultuurveld zelf betrekken en daarna op onderdelen het gesprek met inwoners gaan voeren. De raad zal hiervoor een procesnotitie opstellen.

Waar betrekken we de samenleving?

In de komende bestuursperiode wil de raad de samenleving betrekken bij het gesprek om te komen tot een koers als het gaat om: de waarde van (vrijwilligers)werk, biodiversiteit en cultuur. Bij deze onderwerpen zal de raad een procesnotitie opstellen waarin een voorstel staat voor het betrekken van de samenleving. De griffie levert hiervoor een handzaam en compact format aan dat de begeleidingscommissie kan invullen en voor kan leggen aan de raad. We zetten hierbij ook de samenwerking met de NHL Stenden

Thorbecke Academie voort: we vragen de studenten om de A dossiers te monitoren.

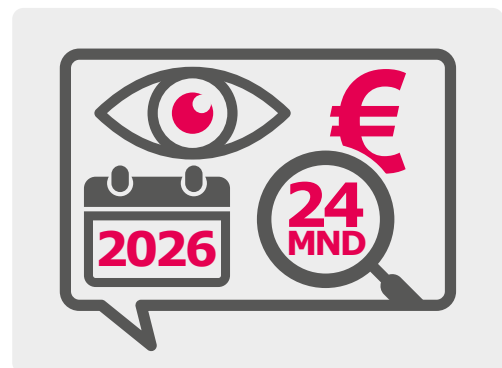
We letten er daarnaast op dat de inwoners betrokken zijn bij het bepalen van de kwaliteit van dienstverlening en de uitvoering van de plannen rond duurzaamheid. De raad wil dat inwoners actief geïnformeerd worden over beleid en uitvoering en dat de mening van inwoners in de monitoring van het beleid bevraagd wordt. Elke inwoner die deze raadsagenda leest, wordt van harte uitgenodigd voor een lunch met een raadslid naar keuze, mail de griffie voor een afspraak.

Uitvoering van de raadsagenda

Met deze agenda hebben we als raad keuzes gemaakt voor de opgaven die we de komende jaren willen prioriteren en zijn we transparant over de gesprekken waarin we samen met de samenleving tot beeldvorming en keuzes willen komen.

De onderwerpen uit deze agenda worden geconcretiseerd in een lange termijn agenda.

Naast de kaders die in de raadsagenda aan het college worden meegegeven, maakt het college een eigen programma. De raadsagenda en het collegeprogramma worden uitgewerkt in een meerjarenplanning, waarbij de raadsagenda leidend is. We verwachten dat het college in de meerjarenplanning en vervolgens in de P&C-documenten zorgt voor zicht op de uitgaven voor de plannen van raad en college in deze bestuursperiode. Als raad blijven we deze periode alert op het nemen van goede besluiten, het stellen van heldere kaders, maar ook het goed vertalen hiervan in de begroting. We verwachten dat raadsvoorzitter, griffier en secretaris samen scherp blijven op uitvoering van de meerjarenplanning.

De raadsagenda is een levend document. De eerste uitwerking en vertaling naar de begroting vindt plaats in de lange termijn agenda en meerjarenplanning. Maar ook in de periode daarna zullen we de agenda regelmatig moeten toetsen aan de actualiteit. Vanuit de raad stellen we een begeleidingscommissie samen die zicht houdt op de voortgang en het proces van toetsen van de raadsagenda.

Als raad vinden we het belangrijk om op de hoogte te worden gehouden van de voortgang van de uitvoering van de raadsagenda. De raadsagenda wordt daarom één keer per kwartaal geagendeerd op de raadsagenda. Mochten zich tussentijds actualiteiten voordoen die bespreking of aanpassing vereisen, dan melden de fracties dat bij de begeleidingscommissie. Na twee jaar willen we de raadsagenda evalueren met de hele raad en alvast het gesprek

opstarten voor de volgende stap in bestuurlijke en democratische vernieuwing voor de periode 2026-2030 (samenlevingsakkoord of raadsakkoord).

Vanuit onze rol als uitlegger van besluiten willen we regelmatig terugkoppelen aan de samenleving. We willen dat doen door middel van rondetafelgesprekken. Eens per kwartaal willen we met een deel van de raad naar een buurt, wijk of dorp om daar te luisteren wat er speelt, te vertellen wat we doen en te vragen of dat nog steeds aansluit op de verwachtingen van inwoners, instellingen en bedrijven.

Taak en werkwijze begeleidingscommissie

We stellen een begeleidingscommissie samen die bestaat uit de raadsvoorzitter, griffier, de 1ste en 2de waarnemend voorzitter en twee jaarlijks roulerende raadsleden. Het is de bedoeling dat alle fracties in deze raadsperiode een jaar deel uitmaken van de begeleidingscommissie. We geven de begeleidingscommissie de volgende opdracht mee:

- a. Het bewaken van de voortgang van de raadsagenda, zodat de raad de inhoud kan monitoren en waar nodig kan bijstellen;
- b. Het terugkoppelen van de voortgang eens per kwartaal in de raadsvergadering;
- c. Het adviseren over het raadsagenda en de wisselwerking tussen raad, college en samenleving waarbij wordt gelet op de spelregels en het proces;
- d. Het voorbereiden van de procesnotities bij A dossiers;
- e. Het stimuleren van de raad in het ontwikkelen van en leren over participatie;
- f. Het voorbereiden van de evaluatie van de raadsagenda na twee jaar en het zetten van een volgende stap in democratische en bestuurlijke vernieuwing;
- g. Het voorbereiden en laten organiseren van de rondetafelgesprekken;
- h. Het aanleveren van materiaal voor communicatie over de raadsagenda via social media.

Heerenveen, 9 juni 2022

Namens de raadsleden van:

PvdA, W. Ottens

CDA, B. Hoekstra

VVD, R. Tromp

D66, O. de Vries

FNP, A. Eijer

SP, J. van der Veen

Heerenveen Lokaal, A. Hartsuiker

GB Heerenveen, T. van der Ven

GroenLinks, G. van Dijk

ChristenUnie, L. de Heij

Bijlagen: raadsmoties

Motie Raadsagenda

BESTAANSZEKERHEID

2. MOTIE RAADSAGENDA

Opgave: Bestaanszekerheid

Ingedeeld als A/B/C: A/B/C

WAT WE WILLEN

De raad constateert dat

Er nog veel inwoners zijn voor wie bestaanszekerheid niet vanzelfsprekend is. Voor deze inwoners wil de raad voldoende eenvoudige regelingen hebben, die ruimte bieden voor de menselijke maat. De raad heeft daarbij extra aandacht voor de uitvoering van schuldhulpverlening en het voorkomen van de armoedeval.

De raad wordt over bestaanszekerheid geïnformeerd als het gaat om de monitoring van schuldhulpverlening, laaggeletterdheid en armoede en er komt binnenkort een rekenkamerrapport uit over armoede. Naar aanleiding daarvan wil de raad wellicht de kaders aanpassen.

De raad spreekt uit dat

Het verzachten van bestaansonzekerheid en het stimuleren van meedoen de beste aanpak is voor bestaanszekerheid. Daarbij wil de raad het aantal regelingen vereenvoudigen en een debat voeren over de inkomensgrens waarbij de inwoners een beroep kunnen doen op deze regelingen. (B-dossier)

Onderdeel van het verzachten is een ordentelijke schuldhulpverlening. Bij schuldhulpverlening zijn de volgende onderwerpen belangrijk: afkopen, saneren, goede preventie. De raad wil zicht hebben op de uitvoering van deze onderdelen en wil voorkomen dat er niet effectieve werkwijzen zijn en er geen ruimte is voor malafide bewindvoerders. (C-dossier)

In het kader van meedoen wil de raad inzicht hebben in de mate waarin voor inwoners de armoedeval voorkomen wordt, zodat meedoen ook echt gestimuleerd kan worden. (C-dossier). Bovendien wil de raad zich een beeld vormen over wat nu de waarde van (vrijwilligers)werk is. (A-dossier)

De raad is voornemens om nadat het rekenkameronderzoek over armoede is opgeleverd een beeldvormend gesprek te voeren over de waarde van (vrijwilligers)werk & armoedebeleid. Voorafgaand aan dit gesprek wil de raad in een startnotitie verkennen in welke mate inwoners mee kunnen doen aan het gesprek over de waarde van (vrijwilligers)werk.

De raad verzoekt het college

1. De raad verzoekt het college een kaderstellende discussie voor te bereiden over de inkomensgrens voor minima en daarbij inzichtelijk te maken wat de kosten en effecten van verschillende opties zijn.
2. De raad verzoekt het college om een voorstel te maken voor voldoende regelingen voor minima. Deze regelingen moeten eenvoudig, toegankelijk, begrijpelijk en vindbaar zijn voor inwoners.
3. De raad verzoekt het college om de raad inzicht te geven in de uitvoeringspraktijk van de schuldhulpverlening en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te voorkomen dat malafide bewindvoerders hierin actief zijn.
4. Ook verzoekt de raad het college om de raad inzicht te geven in de omvang van de groepen inwoners die het risico lopen in de armoedeval terecht te komen (bijvoorbeeld jongeren, nieuwe armen, mensen die uit de uitkering komen).

We gaan als raad met name letten op

De raad zal bij de voortgangsinformatie over de uitvoering van de schuldhulpverlening, laaggeletterdheid en armoede met name letten op de ontwikkeling in en de omvang van de groep inwoners die in de armoedeval terecht dreigen te komen.

We willen dat de gemeente dit samen doet met

- De politiek in brede zin
- Onze regiegroep armoedebeleid
- Participatieraad
- Caparis
- Andere gemeenten (FRYSLAN WERKT)
- Werkgevers
- En in elk gesprek met onze inwoner in de spreekkamer, op straat, met onze meitinkers, gezinswerker, thuis etc.

Motie Raadsagenda

**DIENTSTVERLENING
GEMEENTELIJKE ORGANISATIE**

3. MOTIE RAADSAGENDA

Opgave: Dienstverlening gemeentelijke organisatie

Ingedeeld als A/B/C: B

WAT WE WILLEN

De raad constateert dat

Om de juiste kwaliteit van dienstverlening te bepalen vindt de raad het belangrijk dat vanuit de verwachting van de inwoners wordt gedacht, dat ervaringen van inwoners mede de uiteindelijke keuze voor een bepaalde kwaliteit bepalen.

De dienstverlenende houding (cultuur) in de organisatie, goed werkende systemen, samenhangende/integrale processen en voldoende personeel vindt de raad belangrijk.

De raad wil gaan over de kwaliteit van dienstverlening en realiseert zich dat de mogelijkheden daarvoor in hoge mate worden bepaald door de investering in dienstverlening in brede zin en ICT (mensen, techniek en processen).

Dienstverlening moet betrouwbaar, eenvoudig en toegankelijk zijn. Zowel digitaal als fysiek.

De raad wil opties en consequenties voor de kwaliteit van dienstverlening in beeld hebben. Om een oordeel te kunnen hebben over de gewenste kwaliteit van dienstverlening en de investering die daarvoor nodig is, heeft de raad nog niet voldoende informatie. Er is informatie nodig over opties en alternatieven in de investering in dienstverlening, waarbij duidelijk wordt wat iedere optie voor impact heeft op de kwaliteit van dienstverlening.

De raad spreekt uit

De raad wil als het gaat om de kwaliteit van dienstverlening erop letten dat een aantal kernwaarden tot uiting komen in de dienstverlening en wil kunnen controleren of in de vormgeving van de dienstverlening wel voldoende vanuit de inwoners is gedacht.

De raad vindt dat er geïnvesteerd moet worden in de dienstverlening: onder de motorkap moet alles werken. De raad wil daar geld voor vrijmaken, maar wil ook keuzes kunnen maken over de met die investering mogelijke kwaliteit van dienstverlening (kaderstellend). Er komt nog een visie aan – daarom vindt de raad dit een B-dossier.

De raad verzoekt het college

Om de visie op dienstverlening vorm te geven en daarbij het perspectief van inwoners te betrekken bij het bepalen van de gewenste kwaliteit van dienstverlening. De raad wil de visie op dienstverlening vaststellen.

Daarnaast verwacht de raad een voorstel voor investering in dienstverlening, met daarin opties en alternatieven waarvan is uitgewerkt wat het effect is op de kwaliteit van dienstverlening.

We gaan als raad met name letten op

De raad gaat erop letten dat de dienstverlening betrouwbaar, eenvoudig en toegankelijk is, zowel digitaal als fysiek. Ook heeft de raad aandacht voor de manier waarop ervaringen van inwoners de basis vormen voor de keuzes in dienstverlening. De raad verzoekt het college om een manier van monitoring hierop, waarbij de menselijke maat niet uit het oog wordt verloren, zodat de raad de voortgang ook kan controleren.

De raad neemt zich voor om als er signalen over de kwaliteit van dienstverlening binnenkomen, de inwoners te informeren dat er binnenkort een visie over dienstverlening wordt vastgesteld en dat de ervaringen daarin worden meegenomen, maar zal niet over iedere casus die zich voordoet raadvragen stellen.

We willen dat de gemeente dit samen doet met

De inwoners, die bepalend zijn voor wat er nodig is. Maar het moet wel werkbaar blijven voor medewerkers.

**DUURZAAMHEID
ENERGIETRANSITIE
CIRCULAIRE ECONOMIE
BIODIVERSITEIT
KLIMAATADAPTATIE**

Duurzaamheid doen we samen. Iedereen moet mee kunnen doen!

4. MOTIE RAADSAGENDA

Opgave:	Energietransitie, Circulaire economie, Biodiversiteit, Klimaatadaptatie <i>Duurzaamheid doen we samen. Iedereen moet mee kunnen doen!</i>
Ingedeeld als A/B/C:	A/B/C

WAT WE WILLEN

De raad constateert dat

De in 2019 vastgestelde ambitie is:

Heerenveen klimaatneutraal in 2050.

Dat doen we samen. Iedereen moet mee kunnen doen!

De langetermijndoelstellingen voor de kernopgaven in de Strategische agenda zijn:

- We leven in een circulaire economie, waar afvalstoffen als grondstof worden ingezet.
- We zijn energieneutraal, voorkomen energiearmoede en halen onze besparingsdoelstellingen.
- De openbare ruimte is klimaatbestendig ingericht en geeft optimaal ruimte aan biodiversiteit.
- Onze mobiliteit is duurzamer en gezonder geworden.
- Ecosystemen zijn veerkrachtiger en de soortenrijkdom is toegenomen.

In 2022 wordt het Duurzaamheidsprogramma geactualiseerd naar Duurzaamheidsprogramma 2023-2027.

De raad spreekt uit

Er zijn vier maatschappelijke opgaven benoemd in de afgelopen jaren die de raad onderschrijft:

1. Energietransitie: We zijn energieneutraal (95% CO₂-reductie en het is toegankelijk voor iedereen;
2. Circulaire economie: We leven in een circulaire economie, waar afvalstoffen weer als grondstof worden ingezet;
3. Biodiversiteit: We leven in een gemeente met een optimale diversiteit aan inheemse dieren en plantensoorten;
4. Klimaatadaptatie: We zijn klimaat robuust, dit betekent klaar voor extremer weer zoals droogte, hitte en clusterbuien.

De raad vindt de bestaande plannen belangrijk. Het primaat ligt bij het college en de raad zet zijn controlerende rol in (C-dossier).

Naast de bestaande plannen vindt de raad deze onderwerpen belangrijk:

- Circulaire economie inclusief het blijven van koploper van afval naar grondstof (VANG)
- Biodiversiteit inclusief vergroening gemeente en robuuste ecologische structuur en het terugdringen van bestrijdingsmiddelen bij particulieren en bedrijven (incl. landbouw)
- Duurzaamheid toegankelijkheid voor iedereen - samenhang met energiearmoede
- Revolverend fonds bij energiearmoede en in het algemeen
- Energieneutraal, doen we dat locatie voor locatie / per wijk/dorp of ook op andere manieren
- Grootschalig energie opwekken op bedrijfsterrein
- Zonneladder bij ontwikkeling zonneparken
- Recycling (afvalwater/riolen), opvang regenwater

De raad wil letten op de volgende punten:

- Integratie van duurzaamheid op alle beleidsterreinen
- De gemeente geeft het goede voorbeeld.

Discussiepunten die de raad ziet:

- Willen we meer dan de wettelijke taak. Zijn we volgend of bepalend.
- Hoeveel structurele middelen willen we inzetten

De raad verzoekt het college

1. In alle raadsvoorstellen in te gaan op het aspect duurzaamheid. Dit vanuit het perspectief 'integratie van duurzaamheid op alle beleidsterreinen'.
2. Ervoor te zorgen dat de raad zijn controlerende rol goed kan uitvoeren voor de bestaande plannen. De raad wil voor het thema duurzaamheid heldere indicatoren om de voortgang te zien.
3. De raad wil kunnen monitoren of en hoe de gemeente het goede voorbeeld geeft op het gebied van duurzaamheid.
4. De raad wil bespreken als A –dossier het onderwerp: Biodiversiteit, inclusief vergroening gemeente en robuuste ecologische structuur en het terugdringen van bestrijdingsmiddelen bij particulieren en bedrijven (incl. landbouw).
5. De raad wil van het college 1 of meer startnotities voorgelegd krijgen voor de volgende onderwerpen (B-dossier¹):
 - Actualisatie Duurzaamheidsprogramma 2023-2027
 - Duurzaamheid toegankelijkheid voor iedereen - samenhang met energiearmoede
 - Revolverend fonds bij energiearmoede en in het algemeen
 - Energieneutraal, doen we dat locatie voor locatie / per wijk/dorp of ook op andere manieren
 - Grootschalig energie opwekken op bedrijfsterrein
 - Hoe werkt Heerenveen volgens het principe zonneladder
 - Recycling (afvalwater/riolen)
 - Circulaire economie inclusief het blijven van koploper van afval naar grondstof (VANG).

En daarbij de discussie voeren:

- Willen we meer dan de wettelijke taak. Zijn we volgend of bepalend.
- Wat de raad wil monitoren.

¹ De raad vormt zich naar aanleiding daarvan een oordeel over te stellen kaders en te maken keuzes.

We gaan als raad met name letten op

- Initiatieven vanuit de samenleving
- Maatschappelijke impact meten (relevante indicatoren)
- Principe brede welvaart: voor onszelf, de wereld, toekomstige generaties
- Is het tempo en effect voldoende (thermometer)

We willen dat de gemeente dit samen doet met

Het samenspel met genoemde gesprekspartners vindt de raad essentieel:

- Inwoners, wijkraden, plaatselijke belangen en coöperaties
- Ondernemers/bedrijfsleven, ondernemersverenigingen, werkgroepen
- Scholen
- Woningcorporaties en huurdersbelangenvereniging
- Provinciale overheden (gemeenten, provincie, waterschap)
- Energie coöperaties
- Netwerken: Vereniging Circulair Friesland, Het Schone Noorden, Freonen Fan FossylFrij Fryslan, gemeenten ZuidOost Friesland, ...
- Omrin
- Landeigenaren (Fryske Gea, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, agrariërs, ...)
- Wegbeheerders
- Openbaar vervoer
- Landelijke overheid, Europa
- Netbeheerder: Liander

Afhankelijk van het onderwerp kan bepaald worden of en met welke groepen gesproken wordt.

Motie Raadsagenda

**WONEN EN
VOLKSHUISVESTING**

5. MOTIE RAADSAGENDA

Opgave: Wonen en volkshuisvesting

Ingedeeld als A/B/C: B

WAT WE WILLEN

De raad constateert dat

Wonen een belangrijk en urgent thema is.

De langetermijndoelstellingen in de Strategische agenda voor 'Bouwen aan toekomstbestendige woningen en gebouwen' zijn:

1. Het woningaanbod is van goede kwaliteit, divers en betaalbaar.
2. We zijn energieneutraal, voorkomen energiearmoede en halen onze besparingsdoelstellingen.
3. Wijken en dorpen hebben een gemengde bevolkingssamenstelling qua leeftijd, inkomensniveau en huishoudenssamenstelling.

Een nieuwe Woonvisie in voorbereiding is en in september 2022 wordt vastgesteld door de raad. Voorafgaand daaraan wordt de concept Woonvisie behandeld door de raad. In 2022 is een startnotitie en in 2021 een procesnotitie vastgesteld door de raad.

De raad spreekt uit dat

Vanuit de raad deze onderwerpen worden benoemd als mogelijke oplossingsrichtingen voor de woonneed:

- Zelfbewoningsplicht/anti-speculatiebeding/kettingbeding¹
- Opkoopbescherming
- Woningsplitsing (gecontroleerd)
- Appartementen van bestaande woningen (zonder versterken kamerverhuur)
- Huisvestingsverordening (ivm eigen inwoners voorrang)
- Woningbeleid voor werkenden (ervoor zorgen dat er voldoende woningen zijn voor werkenden, vanuit oogpunt stimuleren vestiging bedrijven / werkgelegenheid)
- Bij inbreiding in het centrum is het uitgangspunt hoogbouw
- Leegstaande panden omvormen tot woningen
- Boerderijen die uit functie gaan: meergezinswoningen
- Flexibele woningen / tijdelijke woningen
- Experimenteren met nieuwe woonvormen/ alternatieve woonvormen/ kangoeroewoningen en met financieringsvormen
- Saneren oude industrieterreinen en omzetten in wonen

¹ Een anti-speculatiebeding is een beding dat opgenomen wordt in het koopcontract van nieuwbouwkoopwoningen, die worden gerealiseerd voor een specifieke doelgroep. Het betreft een kettingbeding, dus bij verkoop van de woning gaat de werking van het beding over op de nieuwe koper.

De raad vindt deze onderwerpen belangrijk:

- Vervanging oude panden
- Huizen bouwen naar (toekomstige) vraag, bijvoorbeeld: hofjes, woningen voor starters
- Verdeling in percentage sociale huurwoningen en (koop)woningen midden/hog segment.

De raad wil letten op de volgende punten:

- Grond goed benutten
- Groene leefomgeving / bij inbreiding de hoogte in: gevelgroen/dakengroen.

Discussiepunten die de raad ziet:

- Rol markt versus rol gemeente: in hoeverre pakken we regie en in welke mate?
- Inbreiden naast uitbreiden (voor de gehele gemeente). Bespreekpunt bij inbreiding is de manier waarop / het hoe.
- Wel of niet actief grondbeleid en uitbreiding ten westen van Heerenveen?

De raad verzoekt het college

1. Om in samenspraak met de raad voor het thema wonen en volkshuisvesting heldere indicatoren op te stellen zodat de raad de voortgang kan zien.
2. Een voorstel met startnotitie (B-dossier²) voor te leggen aan de raad over de onderwerpen:
 - Inbreiden (voor de gehele gemeente). Zodat de raad een discussie kan voeren over de manier waarop / het hoe.
 - Uitbreiden (voor de gehele gemeente). Zodat de raad een discussie kan voeren over hoe om te gaan met actief grondbeleid.

En zodat de raad daarbij de discussie kan voeren over:

- Rol markt versus rol gemeente: in hoeverre pakken we regie en in welke mate?
 - Wat de raad wil monitoren.
3. De concept woonvisie (B-dossier) voor te leggen aan de raad met daarin aandacht voor de instrumenten die genoemd worden als mogelijke oplossingsrichtingen voor de woonneed, zodat de raad een goede discussie kan voeren:
 - Zelfbewoningsplicht/anti-speculatiebeding/kettingbeding
 - Opkoopbescherming
 - Woningplitsing (gecontroleerd)
 - Appartementen van bestaande woningen (zonder versterken kamerverhuur)
 - Huisvestingsverordening (ivm eigen inwoners voorrang)
 - Woningbeleid voor werkenden (ervoor zorgen dat er voldoende woningen zijn voor werkenden, vanuit oogpunt stimuleren vestiging bedrijven / werkgelegenheid)
 - Bij inbreiding in het centrum is het uitgangspunt hoogbouw
 - Leegstaande panden omvormen tot woningen
 - Boerderijen die uit functie gaan: meergezinswoningen
 - Flexibele woningen / tijdelijke woningen
 - Experimenteren met nieuwe woonvormen/ alternatieve woonvormen/ kangoeroewoningen en met financieringsvormen
 - Saneren oude industrieterreinen en omzetten in wonen

² De raad vormt zich naar aanleiding daarvan een oordeel over te stellen kaders en te maken keuzes.

En daarin aandacht voor de onderwerpen:

- Vervanging oude panden
- Huizen bouwen naar (toekomstige) vraag, bijvoorbeeld: hofjes, woningen voor starters
- Verdeling in percentage sociale huurwoningen en (koop)woningen midden/hog segment

En daarbij de discussie kan voeren over:

- Rol markt versus rol gemeente: in hoeverre pakken we regie en in welke mate?
- Wat de raad wil monitoren.

We gaan als raad met name letten op...

Of dat wat in de startnotitie en in dit document staat, in de nieuwe woonvisie staat.

De aspecten:

- Grond goed benutten
- Groene leefomgeving / bij inbreiding de hoogte in: gevelgroen/dakengroen

We willen dat de gemeente dit samen doet met...

Het samenspel met genoemde gesprekspartners vindt de raad essentieel:

- Inwoners, wijkraden, plaatselijke belangen en coöperaties
- Ondernemers/bedrijfsleven, ondernemersverenigingen, werkgroepen
- Provincie Friesland
- Regio Zuid-Oost (gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Heerenveen)
- Gemeente De Fryske Marren (uitbreiding westzijde Heerenveen?)
- Woningcorporaties Accolade, Woonfriesland, Elkien
- Huurdersbelangenverenigingen HBVH en De Bewonersraad
- Ontwikkelaars en makelaars
- Zorgaanbieders

Afhankelijk van het onderwerp kan bepaald worden of en met welke groepen gesproken wordt.

Met enige regelmaat wil de raad dat inwoners geraadpleegd worden om beleid en uitvoering te monitoren.

Ook moeten inwoners op de hoogte gehouden worden van beleid en uitvoering.

Op thema's wil de raad met inwoners in gesprek. Bijvoorbeeld: hoe beter invulling te geven aan woonnood en bijvoorbeeld de leefbaarheid in de kernen.